Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 59 JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 27, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 27-го БЕРЕЗНЯ 1997 р. Ч. 59 РІК CIV.

Вступ України до НАТО не обговорюється

Київ (УНІАР). — "На сьогодні питання про вступ України до НАТО в практичній площині не стояло і не стоїть", — зазначено у повідомленні пресцентру Міністерства Закордонних Справ України в зв'язку з коментарями у деяких засобах масової інформації виступу міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка під час його перебування у Брюсселі 20-го березня.

У повідомленні, між іншим, ідеться про те, що Конституція та концепція національної безпеки України не визначають законодавчих обмежень щодо участи України в структурах безпеки. Згідно з основними напрямами зовнішньої політики, Україна не може виключати своєї участи в новоствореній системі загальноєвропейської безпеки, основними складовими якої мають стати провідні європейські структури, такі як ОБСЕ, ЕЕС, НАТО, ЗЕС та інші.

Підкреслено, що, виступаючи 20-го березня у квартирі НАТО в Брюсселі, міністер закордонних справ Г. Удовенко підтвердив схвалений Верховною Радою України в жовтні минулого року під час затвердження програми діяльности Уряду України стратегічний курс на інтеграцію України в європейські установи та поглиблення трансатлантичної співпраці. Цей курс треба оцінювати в широкому розумінні європейської інтеграції, який останнім часом активно розвивається і в якому беруть участь практично всі європейські держави, у тому й нові держави Центрально-Східної Европи.

Л. КУЧМА ЗМІЦНИВ СВОЄ СТАНОВИЩЕ

Київ. — Західні дипломати вважають, що Президент Леонід Кучма у своїй парляментарній промові 21-го березня задав новий курс для української економіки і зміцнив своє становище як голови держави, згідно з повідомленням агентства Ройтерс.

На думку одного з дипломатів, Л. Кучма показав, що він є головною дійовою особою в державі і готовий до боротьби з комуністичною опозицією. Інший дипломат мав враження, що 90-хвилинна промова Л. Кучми послужила відкриттям передвиборчої кампанії. Як відомо, президентські вибори призначено на 1999 рік.

У своїй промові Президент піддав гострій критиці Уряд та Верховну Раду за зволікання з прийняттям бюджету і нових податкових законів. Він назвав дії урядовців і депутатів політичними іграми, ціна яких є „надзвичайно висока". Як відомо, заборгованість у платнях вже сягнула 4.2 блн. гривень і продовжує зростати.

Інший дипломат зазначив, що Л. Кучма нічого не сказав про Збройні Сили, освіту і реформування системи охорони здоров'я, якраз ті ділянки, які найбільше постраждали за час економічних реформ. Дипломат сказав також, що у промові Президента нічого не було сказано про закордонну політику і відносини з Росією.

Однак Л. Кучма, який раніше мав претенсії до Національного Банку України, цього разу позитивно висловився про нього. Як відомо, завдяки твердій монетарній політиці НБУ приборкав інфляцію і стабілізував гривню.

Прем'єр-міністер Павло Лазаренко та деякі інші урядовці нещодавно критикували центральний банк за його самостійну політику, домагаючись від нього „співпраці" і прямих кредитів на фінансування Уряду. В минулому така „співпраця" спричиняла величезну інфляцію.

На думку дипломата, П. Лазаренко залишиться на своєму посту, не зважаючи на чутки про його неминучу резигнацію. Адже в своїй промові Л. Кучма дав зрозуміти, що прем'єр повинен скоергувати свою діяльність з Президентом і не виступати проти нього.

Арабсько-ізраїльська криза загострюється

Єрусалим, Ізраїль. — На західньому березі Йордану знову відбулися жорстокі сутички між ізраїльськими вояками і палестинськими демонстрантами.

Спроби представників інших країн організувати зустріч ізраїльського прем'єр-міністра Беньяміна Нетаняґу і керівника Палестинської автономії Ясіра Арафата залишаються безвислідними.

Ізраїльський уряд передав палестинцям список вимог, які включають також роззброєння і заарештування ісламських терористів. Однак палестинці не виявляють найменшого бажання співпрацювати з Ізраїлем. Дорадники Я. Арафата відверто кажуть, що ніякого співробітництва не треба чекати і в майбутньому, а це непокоїть ізраїльтян, оскільки раніше вони не раз завчасно діставали повідомлення про терористичні пляни ісламських екстремістів.

„Співробітництво у ділянці безпеки поховане під гусеницями першого бульдозеру на пагорбі Джабаль-абу-Гнеїм",— так прокоментував ситуацію Джибріль Раджуб, шеф палестинської служби безпеки на західньому березі Йордану. На цьому пагорбі у східньому Єрусалимі ізраїльтяни почали будувати житловий комплекс і саме це спровокувало масовий протест палестинців. Цю частину „вічного міста" вони хотіли зробити столицею своєї майбутньої держави.

Росія хоче спровокувати нову війну з Чечнею

Ґрозний, Чечня. — Віцепрезидент Чечні Вага Варсанов оприлюднив сенсаційну заяву про пляни Москви спровокувати нову війну з Чечнею і в такий спосіб унеможливити відокремлення цієї кавказької республіки від Росії.

Вже раніше московські засоби масової інформації повідомляли, нібито чеченці, зокрема польовий командир Сальман Радуєв, мають намір здійснити у квітні терористичні акції в декількох російських містах,щоб відзначити роковини підступного вбивства російськими чеченського президента Джохара Дудаєва.

Однак віцепрезидент В. Арсанов ствердив, що насправді терористичні акції спляновані і фінансовані Москвою, а саме російською „партією війни".

В розмові з кореспондентом російського інформаційного агентства ІТАР—ТАСС В. Арсанов сказав, що має неспростовні факти щодо того, що „росіяни запропонували одному з польових командирів 20 млн. дол., щоб він по всьому взяв відповідальність на себе". Безпосередніми виконавцями терористичних акцій мали стати чеченці, які проживають у Москві. Замовники злочину взяли їхні родини закладниками, поки плян не буде виконано.

Тим часом Чечня готується відкрити 21-го квітня меморіял в околиці села Гехі-Чу, 30 кілометрів від Грозного, на тому місці, де минулого року загинув Дж. Дудаєв.

В Берліні відбулася конференція з питань геополітики Европи

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. К.). — Як інформує проф. Роман Шпорлюк, директор Українського Наукового Інституту Гарвардського Університету і професор катедри української історії ім. М. Грушевського в Гарварді, в днях 14-го і 15-го березня відбулася в Берліні незвичайно цікава наукова конференція, головною темою якої була незалежність України і політичні аспекти її міжнародних стосунків.

Конференцію, що проходила під кличем „Новий геополітичний образ Центральної Европи", спонзорував Американсько-український дорадчий комітет, а організували Центр стратегічних і міжнародних студій у Вашінгтоні і Аспен Інститут в Берліні, що був господарем конференції. Ініціятором конференції і її головним мотором був д-р Збіґнєв Бжезінскі, радник в Централі для статегічних і міжнародних студій і голова Американсько-українського дорадчого комітету, а участь взяли як прелеґенти Генрі Кіссінджер, колишній державний секретар ЗСА, міністер закордонних справ Польщі Даріюш Росаті, д-р Клявс Росе, заступник міністра оборони Німеччини, Генк Бравн, колишній сенатор ЗСА з Кольорадо, Карльстен Фойґт, член парляменту Німеччини, Анджей Олеховський, колишній міністер закордонних справ Польщі, Борис Тарасюк, амбасадор України до держав Бенелюксу.

Проф. Р. Шпорлюк був одним із запрошених гостей із ЗСА, поруч цілого ряду інших науковців та дипломатів, що взяли участь в конференції. Учасниками її були численні представники Німеччини, що була господарем конференції, Польщі, як і України. Поруч із цими доповідям і дискусіям прислухувалися провідні журналісти Німеччини та інших европейських країн, для яких на закінчення відбулася пресова конференція.

У висліді німецька преса подала широкі звідомлення з конференції, підкреслюючи особливо виступ Г. Кіссінджера в часі бесіди і його слова пересторги перед зазіханнями Росії та важливість незалежної України.

Конференція, як завважив проф. Р. Шпорлюк, була доказом того, що представники Німеччини, ЗСА і Польщі добре розуміють важливість незалежної України в сьогоднішньому геополітичному становищі Европи. Це підкреслено також у пресовій конференції і у словах д-р З. Бжезінського, що був головним мотором зібрання представників трьох держав. Він також наголосив визволення від комунізму, важливість об'єднання Німеччини, а з тим конечність спільної дії трьох держав — Німеччини, Польщі та України.

Активна участь українських представників підтвердила ще раз конечність співдії і взаємного порозуміння, як і конечність незалежної української держави для добра Европи. Найповажнішою загрозою цій незалежності уважали присутні проблему корупції на усіх рівнях, зокрема політичну, про що відкрито говорилося на конференції.

Україна привітала результати Гельсінкської зустрічі

Київ. — Міністерство Закордонних Справ України привітало закінчення вершинної зустрічі президентів ЗСА і Росії, однак висловило жаль з приводу того, що Биллові Клінтонові і Борисові Єльцинові не вдалося знайти спільної мови щодо поширення НАТО, повідомили засоби масової інформації.

„Україна вітає діялог між Росією і ЗСА з питань, які становлять сьогодні вийнятковий інтерес для всіх держав-членів евроатлантійського реґіону, — сказано в заяві МЗС. — Водночас викликає жаль те, що в ході переговорів у Гельсінкі не вдалося зняти розбіжностей у поглядах ЗСА і Росії на проблему поширення НАТО".

Як відомо, Б. Клінтон і Б. Єльцин провели в Гельсінкі зустріч, на якій погодилися підписати документ про побудову нових відносин між Росією і НАТО.

„Україна підтверджує своє зацікавлення у налагодженні справді партнерських відносин між НАТО і Росією як суттєвий елемент архітектури европейської безпеки, — сказано далі в заяві МЗС.

Однак угода між НАТО і Росією, вважає МЗС, повинна сприяти зміцненню европейської безпеки і не руйнувати фундаментальні національні інтереси інших зацікавлених країн.

Як відомо, Київ не хоче негайного членства в НАТО, побоюючись реакції Росії, однак той самий острах перед Москвою змушує його випрацьовувати з альянсом „особливі відносини", які не дозволили б Росії зробити Україну своєю сферою впливу.

Триває криза в кримському парляменті

Симферопіль (УНІАР). — Багаторазові спроби відновити працю Верховної Ради Автономної Республіки Крим виявилися безуспішними. Майже 150 представників Комуністичної Партії Криму і Кримської спілки робітників, селян і трудової інтеліґенції пікетували будинок парляменту, протестуючи проти його бездіяльности через боротьбу між колишнім і сьогоднішнім керівництвом.

Голова тимчасової комісії Верховної Ради України з вивчення політично-правної ситуації в Криму Юрій Кармазін та депутат України, колишній постійний представник Президента України в Криму Дмитро Степанюк намагалися переконати учасників протистояння в необхідності почати конструктивну працю, однак представники Антикримінальної коаліції захопили мікрофони й заблокували працю сесії. Громадянський Конгрес України висловив протест проти рішення Президії кримського парляменту з 12-го березня про позбавлення уповноважень сімох депутатів від Антикримінальної коаліції: В. Заскоки, Б. Кизилова, О. Кирилова, В. Кличникова, А. Мельникова, Ю. Подкопаєва. На їхній захист виступила також група депутатів Державної думи Росії, яка надіслала свій протест до Верховної Ради Криму. "Не зовсім парляментарними" назвали дії Президії ВР Криму і деякі українські та білоруські парляментаристи. Натомість колишній голова кримського парляменту, член Президії нинішнього Євген Супрунюк вважає рішення про позбавлення депутатських уповноважень законним, оскільки сесія ухва-

(Закінчення на стор. 3)

Помер В. Мазур

Джерзі Сіті, Н. Дж. — З канцелярії Українського Конгресового Комітету Америки наспіла вістка, що в понеділок, 24-го березня ц. р., помер у Чикаго Володимир Мазур, довголітній голова Крайової Ради УККА, головний предсідник Українського Народного Помочі, провідний член Організації Українських Націоналістів, провідник ОУН в ЗСА продовж 18 років, активний член УАПЦеркви.

В. Мазур-Микитенко народився 5-го серпня 1921 року у східній частині України і після закінчення середньої школи в Ічні переїхав до Галичини в час Другої світової війни і там вступив до ОУН. Після війни переїхав до Мюнхену, відтак до ЗСА, спершу до Клівленду, а опісля до Чикаго, де й помер. Залишив четверо дітей і єдину сестру Ліду в Україні.

Похоронні відправи відбудуться 27-го і 28-го березня у похоронному заведенні Музики в Чикаго, а похорон в суботу, 29-го березня з катедри св. Володимира на цвинтар св. кн. Володимира в Чикаго.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ СПОРУДЖЕННЯ ТЕРМІНАЛУ

МИКОЛАЇВ. — Тут продовжується боротьба проти будівництва миколаївського калійного терміналу. Проєкт здійснюється ірляндсько-російсько-українським закритим акціонерним Товариством Ніка-Тера. У Корабельній Районній Раді Миколаєва відбулися збори депутатів району та области з участю членів ініціятивної групи, яка вимагає питання доцільности будівництва терміналу винести на обласний референдум. Депутати Районної Ради вимагають припинення будівництва, оскільки дозвіл на нього видано з порушенням законів України.

МЗС ТАКОЖ ВИКОРІНЮЄ ЗЛОЧИННІСТЬ

КИЇВ. — Міністер закордонних справ України Геннадій Удовенко провів засідання колеґії МЗС, на якому розглянуто завдання міністерства щодо боротьби зі злочинністю. Промовці наголошували на необхідності координації праці міністерства з силовими структурами та директивними органами. Затверджено плян заходів боротьби зі злочинністю і склад робочої групи, очолюваної Володимиром Хандогієм. Розглянуто також питання удосконалення кадрової праці в системі міністерства. Сьогодні ця система налічує 67 закордонних установ у 50-ох країнах. Основні вимоги до кадрів, це високий професіоналізм, знання чужих мов і відданість справі зміцнення незалежности України.

ПОСТАНОВА КРИМСЬКОГО УРЯДУ

СИМФЕРОПІЛЬ. — Постановою Ради Міністрів Автономної Республіки Крим усім суб'єктам підприємницької діяльности незалежно від форм власности заборонено проводити будь-які роботи у прибережній зоні Кримського півострова. На суб'єкти підприємницької діяльности, які мають об'єкти на терені прибережної однокілометрової санітарної зони і які безпосередньо розташований на узбережжі, введено спеціяльний податок, спрямований на укріплення прибережних та протизсувних робіт. Іншою постановою уряду АРК ціни на тролейбусні маршрути Сімферопіль — Ялта, Симферопіль — Алушта підвищено вдвічі, тобто з 1.80 до 3.5 гривні.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ НАВЧАНЬ "СІ БРІЗ-97"

СЕВАСТОПІЛЬ. — Міська депутатська група комуністів розповсюдила заяву, у якій засуджено пляни проведення 25-31-го серпня військових навчань "Сі Бріз-97" з участю військовиків України і НАТО. Автори заяви закликають українських керівників відмовитися від цих навчань. Комуністи Севастополя оцінюють їх як "аналог військових інтервенцій 1854 і 1918 років". На думку комуністів, ці навчання здатні спровокувати військовий конфлікт у Криму та в районі Севастополя. Крім того, це посилить політичне протистояння між Україною і Росією у вирішенні проблем Чорноморської фльоти і статусу Севастополя, наголошено в заяві. Командувач Чорноморської фльоти Віктор Кравченко сказав, що Міністер Оборони України "дезінформує громадськість", запевняючи, що навчання "нібито не передбачають програми боротьби з сепаратистами". Насправді ж, за словами Кравченка, такий епізод є у програмі навчань.

ПРОЄКТ ПРОГРАМИ "ЧИСТІ РУКИ"

КИЇВ. — Міністер юстиції України Сергій Головатий представив Президентові Леонідові Кучмі проєкт національної програми боротьби з корупцією "Чисті руки". Під час зустрічі з міністром Президент наголосив, що закон боротьби з корупцією майже не діє, не запроваджено декларування доходів державних службовців. Виконавча влада не дотримується принципу розподілу функцій і відповідальности, відсутній єдиний спеціяльний орган боротьби з корупцією, є чимало недоліків у судовій системі. Для подолання цих небезпечних явищ у програмі "Чисті руки" передбачено низку ефективних заходів.

УРЯД НАСТАВЛЕНИЙ РІШУЧЕ

ДОНЕЦЬКЕ. — "Уряд не має наміру жити за рахунок наших дітей", — заявив на нараді активу Донецької области прем'єр-міністер України Павло Лазаренко. "Ми зобов'язані узгодити доходові і витратні частини державного бюджету, відмовитися від прихованого дефіциту. Проєкт нинішнього бюджету передбачає консолідований бюджет, практично позбавлений дефіциту", — зазначив прем'єр. За його словами, ніхто в Уряді не збирається скасовувати, у зв'язку з запровадженням нової податкової системи і прийняттям нового бюджету, пільги ветеранам, учасникам війни в Афганістані, ліквідаторам катастрофи на ЧАЕС та іншим категоріям громадян. В проєкт нового бюджету, сказав Лазаренко, закладено погашення боргів з пенсій, стипендій і заробітків. Щодо проблем вугільної промисловости, прем'єр сказав: "Ми погано працюємо, а єдина вимога усіх представників галузі — дайте грошей. Але грошей у держави немає. Адже вона цілком розрахувалася з вугільниками, у тому числі й за нинішній рік". Тепер Уряд виділив 17.5 млн.гривень для виплати боргів учителям. Водночас він висловив думку, що всю систему освіти необхідно перебудувати. "Ми відкрили за п'ять років 800 нових факультетів і катедр, які працюють даремно. Такої кількости спеціялістів нам не треба", — вважає П. Лазаренко.

У СВІТІ

У ПОНЕДІЛОК, 24-ГО БЕРЕЗНЯ, Европейський союз позбавив Миянмар (колишню Бурму) всяких торговельних привілеїв з уваги на інформації, що в країні уживають примусової праці для збільшення експорту. Це рішення було зроблено на засіданні міністрів закордонних справ країн-учасниць цього 15-членного союзу, після отримання додаткових інформацій від Европейської комісії, котра ці оскарження угрупувань оборони людських прав перевірила. Згадана комісія повідомила, що офіційні чинники Миянмару відмовилися співпрацювати з комісією.

ПОВЕРНУВШИСЬ ДОМІВ З ФРАНЦІЇ, де він перебував на лікуванні, заїрський президент Мобуту Сесе Секо зустрівся з провідниками парляменту і погодився з їхнім рішенням про усунення від влади його прем'єр-міністра Леона Кенґо ва Донґо. Крім того, він повідомив, що до 48 годин подасть своє ясне рішення щодо закінчення повстання під проводом Лаврента Кабілі. Тим часом повстанці під проводом згаданого ватажка наближаються до міста Любумбасі, другого з черги найбільшого міста в країні.

В АМЕРИЦІ

СПІКЕР ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ Нют Ґінґріч на чолі 11- членної делеґації конґресменів минулого понеділка, 24-го березня, прибув до Південної Кореї, першої зупинки їхньої триденної подорожі до таких азійських країн, як Японія, Китай, Гонґ Конґ і Тайван. У Сеулі будуть американські конґресмени зосередять свої розмови на Північній Кореї та важливих спірних питаннях торгівлі.

У ПОНЕДІЛОК, 24-ГО БЕРЕЗНЯ, у Лос Анджелес-Голливуді відбулося чергове 69-те вручення нагород „Оскара" Американської академії фільмового мистецтва. „Оскаром" за найкращу кінокартину року нагороджено фільм „Англійський пацієнт", нагороду найкращого актора здобув Джоффрі Раш за його гру у фільмі „Шайн", а Френсіс МекДорманд отримала нагороду найкращої акторки за гру у фільмі „Фарго". Нагороду за найкращу гру другорядної чоловічої ролі у фільмі „Джеррі Меґвайр" отримав Кюба Ґудінґ, мол., а нагороду за найкращу гру другорядної жіночої ролі у фільмі „Англійський пацієнт" здобула Джулієтт Бінош.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

„Оскар" — поклоніння золотому тільцеві чи мистецтву?

Декілька днів перед датою проголошення нагород за фільмове мистецтво і декілька після того, нагороджені фільми є на устах тисячів осіб, і не лише в ЗСА, а у цілому світі. Але не лише на устах, фільми викликують зацікавлення і число глядачів у кінах зростає помітно, а тим самим і зростають заробітки власників кінотеатрів, продюсерів і всіх інших, що з нагородженими фільмами в якийсь спосіб пов'язані.

В понеділок, 24-го березня, в Лос Анджелесі проголошували 69-ий раз нагороди Академії фільмового мистецтва, на що чекали з битттям серця усі заангажовані у продукції фільмів, що їх показували кінотеатри в останньому році, а з цікавістю численні глядачі. Як відомо, академія мала в тому році 5,173 голосуючих членів, які мусіли висловити свою думку на тему 248 фільмів. Від цих членів академії залежало, хто відійде 24-го із престижевою статуеткою „Оскара" в руках і кому це запевнить фінансовий добробут. Бо ніде правди діти, цей фінансовий успіх дуже часто стоїть вище від мистецького та за це дбають усі, що мають до діла із фільмовою індустрією.

Приглядаючись довгими роками до цієї особливої церемонії, що нею стало проголошення найкращих фільмів року в ЗСА, в якій маємо нагоду бачити приклади цього фільмового мистецтва та його виконавців, часто можна застановлятися, якими критеріями керуються члени академії у своїх рішеннях і що спонукує їх до такого, а не іншого. То ж багато нагороджених фільмів не були аж такими добрими, щоб їм це вирізнення належалося, часто можна також бачити, що поминено добрих акторів, добрих режисерів чи техніків. Ось з останніх років проголошення нагород „Оскара" залишиться для кожного, що цікавиться фільмами, незрозумілим, чому не дочекався ніякого вирізнення серед чужинецьких фільмів польський славний в цілій Европі режисер знаменитих фільмів (вже тепер покійний) Криштоф Кєсльовський, якого трилогія „Три кольори" здобула світове визнання. Можна б так багато вирахувати мистецьких фільмів, які ніколи не здобули „Оскара", залишаючи місце пересічним, на які з якихось причин голосували члени Академії фільмового мистецтва. І тут саме мусить впасти питання — з яких це причин?

Показується, що не так рівень, як інші мотиви „допомагають" тим членам голосувати так, а не інакше. Зі здивуванням читаємо в американській пресі, що пропаґандою поодиноких фільмів займаються окремі підприємства, які роблять усе можливе, щоб реклямувати свій „товар", починаючи від телефонування до всіх голосуючих, висилаючи їм відео тих фільмів, які вони висувають, до настирливого оголошування „свого продукту".

А все це відбувається для кращого заробітку, бо ж відомо, що вже у першому виборі фільмів, що були передбачені на відначення, дохід із поодиноких фільмів помітно збільшився, як ось наприклад, із найбільше сподіваного першуна „Англійського пацієнта". Він здобув у касах кінотеарів в ЗСА 18 млн. дол. від дня номінації, з усіх 60 млн., які зібрано за цілий час показу фільму.

Читаючи ясно подану у американській пресі „техніку", яка попереджує голосування на найкращі фільми та їх акторів, ще більше застановляємося, чи ці маленькі статуетки „Оскара" попадають завжди у належні руки і чи ті, які про це рішають, думають про мистецтво чи про фінансову користь. Якщо додати до того ще й спосіб, в який відбувається проголошення, дивний добір ведучих програмою, що більше силкуються на дотеп, як на повагу такої нагороди, і атмосферу типового голливудського „гуся-сюся", тоді мимоволі насувається питання, чи цей „Оскар" тільки ще один поклін мамоні, чи справжньому фільмовому мистецтву.

Володимир Романюк

ЯКОЮ БУДЕ УКРАЇНА, ЗАЛЕЖИТЬ ВІД УКРАЇНЦІВ

Як повідомила з Києва пресова аґенція УНІАР, згідно з пунктом 2 статті 106 Конституції України, Президент Леонід Кучма виступив у Верховній Раді зі щорічним до неї рапортом про внутрішнє та зовнішнє становище України.Відкриваючи засідання Верховної Ради, її голова Олександер Мороз повідомив, що Президент України бере участь у засіданні разом з повним складом Кабінету Міністрів України під керівництвом прем'єр–міністра Павла Лазаренка, з участю голів обласних рад, керівників обласних державних адміністрацій, представників голів і членів державних комітетів, керівників судової влади на чолі з Конституційним судом, головою Верховного Суду, Генеральною прокуратурою. Присутніми на засіданні під час виголошення Л. Кучмою президентського рапорту були також представники дипломатичного корпусу, гості, журналісти, керівники духовенства

I

Як зазначив Президент України на початку виступу, запровадження практики президентських рапортів є одним з підтверджень того, що Україна прагне стати на рівень розвинутих демократій. Водночас Леонід Кучма наголосив, що при цьому "мусимо врахувати дві обставини: Перша. Нам належить визначитися зі статусом послань, їх призначенням та місією в системі атрибутів державної влади, тобто випрацювати процедуру таким чином, щоб вона не перетворилася на якийсь формальний акт. Друга. Нинішня ситуація в державі не дозволяє присвятити послання одній чи кільком проблемам, як це переважно практикується в інших країнах — треба тримати в полі зору весь основний їхній спектр".

Досить вседозволености та безкарности

У своєму посланні Президент Л. Кучма зупинився на визначальних на сьогодні, як він сказав, питаннях. Це — організаційна праця, насамперед, на рівні влади, та стан справ і завдань економічної сфери. Зокрема, Л. Кучма ще раз наголосив на складності ситуації в Україні, яка передусім визначається кризовими процесами в економіці. Краще люди жити не стали, хоча й отримали набір прав, свобод і можливостей, які не дозволяють державі тотально втручатися в долю громадян і наперед її визначати. Проте, скористатися цими правами та можливостями вдалося далеко не кожному.

Отримуючи політичні права і свободи, сказав Президент, більшість громадян України зіткнулася з проблемами пристосування до нових умов, коли держава переклала багато функцій щодо захисту громадян на плечі самих громадян, що особливо складно для старших поколінь. Звідси — відповідні настрої. Але одна справа – констатувати та переконувати одне одного, як нам погано живеться, і зовсім інше — спробувати розібратися, чому так відбувається, реально впливати на суспільні процеси.

Визнаючи особисті недоліки в організаційній та виконавчій праці, Л. Кучма, однак, сказав: "Верховна Рада, Уряд, місцеві органи влади, політичні організації, усі, кому народ довірив управління державою, також повинні відповідати за це".

Україна здолала перший етап набуття ознак державности. Головний урок на цьому шляху — навчитися існувати і розвиватися самостійно. Повернення назад, сказав Л. Кучма, не буде, і наголосив на потребі єдности в плянах і діях владних і партійних рівнів, поскільки взаєморозуміння тут ще немає. Попри все, український народ залишається мудрим та витриманим, напротивагу деяким з тих, хто називає себе його вождями. Загалом же ситуація в країні нагадує 1917 рік,коли большевики кликали на барикади, а радикал–ліберали та національ-патріоти розвалювали інститути державної влади. Не без сарказму, мабуть, Президент висловився: "Якщо у народу такі друзі, то навіщо йому вороги?"

Цивілізована опозиція — це нормально, але далі не може бути так, що одні відповідають за все, а інші ні за що та, більше того, постійно розхитують суспільство, закликають до протистояння владі, до антиконституційних дій. Президент Л. Кучма поставив вимогу до Уряду, силових структур "належного реаґування на виявлення правового і політичного екстремізму, незалежно від того, на якому боці політичного спектру вони народжуються. У нас достатньо правових важелів для того, щоб зберігати закон і захищати державу. Будь–яким протиправним діям щодо зміни державного ладу неконституційним шляхом надалі треба класти край жорстко і безумовно". Ця фраза Президента була зустрінута пожвавленням та відтак тривалими оплесками в залі Верховної Ради. Не беручись стверджувати, кому найбільше до вподоби чи ні стали ці рішучі слова голови держави, признаємо їм велику рацію: з політичним хаосом, з антидержавними підбурюваннями народу пора закінчувати. Особливо з боку тих антинародних, протиукраїнських сил, які не від сьогодні засіли у державних — від найвищих до місцевих — структурах, де й створюють ситуації, котрі кожної миті можуть привести до непередбачуваного. "Досить вседозволености та безкарности! В цивілізованому світі політичні амбіції прийнято задовільняти законним шляхом, так буде і в нас", – сказав Президент, підкресливши, що опозиція при владі є нонсенсом.

Джерела труднощів — у самих нас

Розширення кола відповідальности за все, що відбувається в країні, сказав далі Л. Кучма, значно звузить можливості опозиції для широкомаштабних акцій протистояння владі, вони стануть просто безглуздими. Влада не має вирішувати за людину всі проблеми, а має дати їй засоби і можливості для творення нею свого життя. Сьогодні основні джерела труднощів, на думку Л. Кучми, вже "не в минулому, а в нас самих. Їх вияви здебільшого суб'єктивні: хиби в організаторській праці, брак оперативності і професіоналізму управлінських рішень. Отже, знову ж таки, виходимо на проблему компетентности та відповідальности, відсутність яких нерідко підміняється твердженнями про згубність державного курсу. На зміну тотальному контролеві, властивому попередній системі, в останні роки прийшла майже така ж тотальна безвідповідальність. Вона невидимий, але вкрай небезпечний ворог, який розхитує державність, дезорганізує працю, руйнує основоположні моральні засади". Далі Президент різко прокритикував Уряд і прем'єр–міністра Павла Лазаренка за "затяжне дійство навколо прийняття державного бюджету на 1997 рік", в результаті чого "маємо фінансовий хаос, наслідки якого не вдасться усунути до кінця року". Ціна цих, як це назвав Л. Кучма, політичних ігор дуже висока.

Віддаючи належне Верховній Раді України як єдиному законодавчому органові, Президент, однак, сказав про те, що потрібні закони приймаються нею з великими потугами. Через це втрачаються темпи реформ та відповідно зростає їх соціяльна ціна. Треба рішуче відмовитися від прийняття законів, які не враховують реальну фінансово–економічну ситуацію та зумовлюють додаткове навантаження на й без того слабку економіку.

Як сказав Л. Кучма, "державу розтягають згідно з чинним законодавством". Майже 11,000 підприємницьких структур в Україні, де обертаються величезні кошти, взагалі не сплачують податки, бо таке дозволяють згадані оті закони. Навіть приблизні розрахунки показують: якби такі структури давали відповідні відрахування до бюджету, Україна б не мала проблеми з виплатами пенсій та заробітньої платні. Не сплачують, за словами Л. Кучми, податків усі без вийнятку ґазові трейдери, що паразитують на ринку. Комплексні проблеми, пов'язані із забезпеченням України енерґоносіями та їх розумним використанням, наростання загрози енерґетичній та економічній безпеці, неоднозначність ситуації, яка склалася, зумовили потребу в спеціяльному засіданні Ради національної безпеки і оборони України, яке має відбутися. Треба також утверджувати в Україні протимонопольний клімат, доповнювати його жорсткою контролею за прибутками, валютними доходами, фінансовими операціями, що повинно здійснюватися не тільки Антимонопольним комітетом, а й Міністерством Фінансів, Державною податковою адміністрацією, правоохоронними органами. Для цього вже потрібно приймати закон про природні монополії.

Переконливо недостатньою, сказав Л. Кучма, є узгодженість зусиль законодавчої, виконавчої та судової гілок влади і навіть їх представників у складі Комісії з координації заходів щодо запровадження Конституції. "Невже і в даному разі, – запитав Президент, – партійні справи переважають над державними інтересами?" Л. Кучма не проти багатоваріянтности підходів до законопроєктів чи управлінських рішень. "Але я ніколи не погоджуся з цілеспрямованою, обдуманою і сплянованою лінією, яка має на меті підправити, а то й перекроїти Конституцію. Вона не просто проводиться, а й активно нав'язується Верховній Раді", – сказав Президент.

Закінчення буде.

Марта Тарнавська

Болючий пошук рідного кореня

I

Серед письменників, які здобули собі ім'я в Америці і Канаді, рідко знаходимо людей українського походження. Але вони є і про них варто нам знати. В ЗСА в 1960-их роках здобула собі славу дитяча письменниця Марія Галун-Блок. 1990-ті роки принесли розголос і прихильність критики прозаїкові Аскольдові Мельничукові. В Канаді відомих англомовних письменників українського роду є більше: поет Ендрю Сукнаскі, драматург Джордж Риґа, прозаїки Мирна Косташ, Дженіс Кулик Кіфер, Ґлорія Купченко-Фролик, Віра Лисенко, Гелен Потребенко.

Нещодавно появився на книжковому ринку новий роман Дженіс Кулик Кіфер під назвою „Зелена бібліотека". [Janice Kylyk Keefer: "The Green Libraty", Totonto Harper Collins, 1996, 272 p. ISBN 0-00-224370-9 $26.00]. І особа авторки, і тема нового роману викликають зацікавлення українського читача.

Хто така Дженіс Кулик Кіфер? Народилася вона в Торонто 1952 року. Батькові батьки еміґрували до Канади з України ще перед першою світовою війною, мати її і мамині батьки приїхали з України 1936 року. Отже, Дженіс Кулик Кіфер належить вже до другого народженого в Канаді покоління. Вищу освіту (до докторату включно) здобула вона в університетах Канади й Англії. Працює професором літератури в одному з канадських університетів Нової Шкотії. Дженіс Кулик Ківер є автором цілої низки книг — не тільки романів і оповідань, як "The Paris-Napoli Express" („Експрес Париж–Неаполь"), "Transfigurations" („Видозміни"), "Constellations" („Сузір'я"), "Travelling Ladies" („Мандрівні дами"), "Rest Harrow" („Вовчуг"), поетичних збірок — "White of the Lesser Angels" („Білість ангеликів"), але і літературознавчих досліджень про канадську літературу "Reading Mavis Gallant" („Читаючи Мейвіс Геллант"), "Under Eastern Eyes" („З погляду сходу"). Видавець „Зеленої бібліотеки", реклямуючи свого автора, називає Дженіс Кулик Кіфер „одною із найбільш визнаних письменників Канади", що друкується у найпрестижевіших канадських літературних журналах і здобула двічі літературні премії канадського радіо і „Крайового Журналу". Книжки оповідань Кулик Кіфер звернули на себе увагу критики не тільки в Канаді, але і в ЗСА. Рецензент газети „Ню Йорк Таймс" Алісон Карб Сасман писала (3-го березня 1991 року) про збірку оповідань „Мандрівні дами", що це „болючі, але роз'яснювальні подорожі у самопізнання". Рецензент Веді Смит, пишучи в „Нюздей" 17-го лютого 1991 року, також підкреслює, що для Ківер яскраві образи подорожей і нововідкрить — центральна метафора подорожі крізь життя. Кіфер, на думку рецензента, володіє достатньо технічними засобами, щоб могти передати повноту своєї візії, вона виявляє тепле співчуття для людських слабостей, віру у здатність людини вчитися, і свідомість, що мудрости, набутої досвідом життя, не вистачає, щоб стати віч-на-віч перед містерією смерти.

Закінчення буде.

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА
Д-р Юліян Мовчан

З медичних новин у світі

В Україні зростають смертність та психологічні захворювання

Щиро кажучи, пишучи про сучасну ситуацію в нашій батьківщині, замість невеселих новин, хотілося б якнайбільше висвітлити позитивні та підбадьорюючі, які там напевно є, але про які з преси, на жаль, далеко не завжди можна багато довідатися. Але дотримуючись журналістичної етики, яка вимагає перед читачами нічого не таїти, подамо деякі вістки зі статті Марії Сидоренко (Україна), опублікованої в грудневому числі „Вісника", який виходить у Пармі і видавцем якої є Юрій Дяченко.

У своїй статті-репортажі „В Україні зростає смертність та психологічні захворювання" авторка пише, що медики та демографи вже давно б'ють на сполох, що в нашій батьківщині смертність і далі зростає, а народжуваність спадає. А якщо йдеться про немовлята, то багато з них вмирає вже в першому році свого життя.

Дуже поширеним, пише М. Сидоренко, став пригнічений стан людей — гіпохондрія, або як кажуть в Америці, — депресія, коли людина все сприймає трагічно, в чорних кольорах, коли її опановує страх і безнадія. У Харківському науково-дослідному інституті клінічної та експериментальної неврології та психіятрії дійшли до висновку, що найчастіше звертаються за допомогою до неврологів, психологів та психотерапевтів особи, які не можуть знести самотности, непевности майбутнього — в тому числі безробіття. Справа допомоги таким хворим успішно здійснюється у харківській 15-ій лікарні, добре відомій з передвоєнних часів Собурці — науково-дослідному інституті клінічної та експериментальної неврології та психіатрії. Вважають, що в інституті працюють найкращі фахівці з вищезгаданих ділянок медицини.

Прогнози життя та смерти на 2020 рік

Про ці прогнози довідуємося з „Медичної газети України" (видається у Львові) в числі за жовтень минулого року. На підставі інформацій, які одержала газета, населення нашої плянети не тільки постаріє, але також пропорція між людьми у віці до і після 45 років збільшиться вдвічі на користь людей похилого віку. Зокрема, якщо тютюн та алкоголь і далі будуть уживатися в такій мірі, як дотепер, то їхній шкідливий вплив безупинно ускладнюватиме демографічну кризу та позбавлятиме людство надій на краще.

Фактично, читаємо в тій газеті, наше суспільство в значній мірі і далі байдуже до шкідливого впливу на здоров'я нікотину. І тому куріння тютюну, яке в 1990 році було причиною 2.6 відсотка смертельних випадків, в 2000 році збільшить цю трагічну квоту до 10 відсотків. Що ж до прогнозу ВОЗ (Відділ Охорони Здоров'я), то передбачається, що коли 1990 року була тріяда — запалення легенів, шлунково-кишкові недуги та хвороби новонароджених, в 2020 році каталог фатальних недуг очолить серцево-судинна патологія та депресивний стан. Щодо СНІД (АІДС), то він займатиме в цьому переліку аж десяте місце.

Туберкульоза крокує по Европі

В тому самому числі „Медичної газети України" читаємо також допис Юрія Малого під вищеподаним заголовком. Довідуємося, що захворювання на туберкульозу (або сухоти) за останні п'ять років зросли на 70 відсотків. З того один з 13 хворих — дитина або підліток. Це пересічний показник хоч в таких країнах як Росія, Бурятія, Якутія та Північна Осетія ці цифри в декілька разів більші.

Також з тієї замітки довідуємося, що чоловіки хворіють на сухоти в три рази частіше, ніж жінки. Найбільш небезпечним до захворювання на цю недугу є вік людей від 20 до 40 років. Причинами такого спалаху захворювань епідеміологи вважають зниження життєво-матеріяльного рівня населення, зріст кількости втікачів та ув'язнених. Захворювання серед ув'язнених в Україні у 24 рази перевищує загальноукраїнський показник.

Медики вважають, що організація та проведення профілактичних та протиепідеміологічних заходів неадекватні до ситуації, яка склалася. Крім того, хворі з'являються в лікарню занадто пізно і тому кількість людей з клінічно запущеними формами туберкульози різко збільшилася.

Цвинтарна проблема в Харкові

Подаючи нотатки про лікарсько-медичні новини чи проблеми, ми, самозрозуміло, маємо на увазі лише живих людей — незалежно від того, чи за станом здоров'я вони є здорові чи хворі. Але як справа з тими, які вже не живуть? Куди вони ідуть на „вічний відпочинок"?

Виявляється, що і ця справа не є такою, якою вона повинна б бути, або якою хотіли б її бачити родичі покійного. Про це пише вищезгадувана кореспондентка Марія Сидоренко в тій самій газеті „Вісник". Вона пише про Харків, який колись був „другою столицею України". А пише вона про те, що тепер у тому місті дуже рідко кому вдається знайти місце на кладовищі для похоронів. Чому? А тому, що тамтешня цвинтарна мафія вимагає настільки високі ціни за місце на цвинтарі, що мало хто може на те дозволити.

Одна знайома Марії Сидоренко сказала, що аби поховати урну з прахом свого близького родича на харківському кладовищі, її вдалося це зробити крадькома пізно вночі, коли нікого поблизьку не було. Вона сказала, що до харківського крематорія везуть небіжчиків на спалення із значної частини Лівобережної України — Полтави, Донецького, Запоріжжя та інших міст. Чому кремація (спалення) покійних все частіше практикується, зрозуміло: це менше коштує, ніж поховання їх на кладовищі.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ В КАНАДСЬКІЙ столиці Оттаві заарештовано савдійського громадянина Гані Абделя Рагіма аль Саєґа на підставі кількамісячного слідства, прицілом котрого були близькі стосунки підозрілого з амбасадою Ірану. Цією подією дуже зраділи американські офіційні чинники, бо сподіються, що вкінці матимуть нагоду самі допитувати запідозрілого у причетності у бомбовому вибуху в червні 1996 року на військовій базі у Савдійській Арабії, де загинуло 19 американських вояків, а понад 500 осіб було поранено. Г. Саєґ, котрому 28 років, підозрівають, що він був водієм однієї автомашини, котрі охороняли вантажника, що віз динаміт ужитий у згаданому вибуху.

Подарунок дітям від ККДУ

Триста дітей зі Східньої України та Криму відсвяткували Різдво Христове в Галичині. Зорганізував поїздку Інститут Державности і Демократії при фінансовій підтримці Координаційного Комітету Допомоги Україні в ЗСА. Приймали гостей прості селяни в своїх сім'ях. Крім українців зі сходу господарі зустріли дітей кримських татар. Хлопці і дівчата віком від 10 до 15 років втілилися в атмосферу віковічних традицій і духу українського християнства. Різкий контраст між міським шумом, брудом, димом, тісними квартирами та сільською тишею, свіжим повітрям, глибоким снігом, гарною погодою створив відчуття іншого, зовсім невідомого світу.

Група дітей із Запоріжжя в Галичині під час Різдвяних свят.

Це перше враження і як їждження на ковзанах, лещатах, санках, гра в сніжки чистим білим снігом, цікаві екскурсії і леґенди про воїнів УПА — лише прелюдія. Зовсім приголомшила і зачарувала атмосфера приготування до головного в Західній Україні свята Різдва Христового. Народні традиції і очікування Свят-вечора, принесена вечеря, прочитана батьком молитва, перед тим як сісти за стіл, перенесли нас у казку, дали змогу відчути наші коріння і нашу історію.

Діти, які зі свого народження не чули українського слова, відчули себе українцями. „Дуже мені сподобався вертеп — це щось надзвичайне. А самому ходити з ним — цього просто не можна виповісти словами. Ми там вивчили багато колядок і потім ходили по хатах колядувати", — розповідає 14-річна Олена Гамаленко, якій з міста Троїцьке на Луганщині. А ось як висловилася про цю поїздку провідниця запорізької групи Ніна Олійник: „Без перебільшення, ця поїздка для багатьох стала своєрідним одкровенням. Буря вражень і почуттів, яка сколихнула дитячі душі і серця, змінила їх погляди і ставлення до людей такого далекого, але відтепер близького і рідного нам краю — Покуття. Щирість і гостинність тамошніх мешканців видавалась неземною. Діти змінювались буквально на очах — розтавали їхні серця і відкривалися душі назустріч світлу правди і любови. Наші діти жили в родинах селян, де їх приймали як рідних. За 10 днів перебування в Белелуях діти не тільки познайомилися з різдвяними звичаями, але й самі брали участь у святкових дійствах. Вивчивши багато колядок, вони разом зі своїми новими друзями ходили по селі колядувати. Багатюща природа Покуття і ці збережені звичаї наче переносили нас у минуле, в ті часи коли, і в нашому колись благословенному краї так само зустрічали Свят-вечір 12-ма стравами, колядками, радісним сміхом і церковними дзвонами. Белелуйській церкві вже давно виповнилося 150 років, і донині щонеділі в ній збираються всі мешканці — від малих до старих. В селі 500 хат і воно продовжує рости. Взагалі ми на Покутті не бачили жодного 'неперспективного' села, жодних ознак занепаду. Життя скрізь вирує: у Белелуях збудували нову школу, оздобили дороги, є і новий клюб — улюблене місце дозвілля місцевих парубків і дівчат. Але найбільше багатство Покуття — це люди. Щирі і усміхнені, веселі і працьовиті. Дякуємо вам за вашу гостинність, доброту та людяність. Дякуємо за те, що ви зберегли в собі головні ознаки людини, зберегли душу і щиро поділилися своїм скарбами у цей нелегкий для нашої України час із дітьми Запоріжжя".

Н. Н.

Вшанування шевченківських роковин в Клівленді

Завдяки стараням Українських Злучених та Молодечих Організацій Клівленд-Парми в Огайо, у неділю, 9-го березня в залі УКЦеркви Покрови Пресвятої Богородиці було гарно вшановано шевченківське свято. Вже зі змісту його програми можна зробити висновок, що такого роду вшанування річниці народження і смерти українського генія, яким був Тарас Шевченко, не тільки знову і знову пригадують нам те, що ми знали про нашого Пророка, але також навівають нового патріотизму і надії, що „Україна була, є і буде!" Це тим більше посилюється, коли програма виконується на високому мистецькому рівні.

Після відкриття свята, яке виконав голова Українських Злучених Організацій мґр Василь Ліщинецький, хор „Дніпро" під диригентурою Оксани Боднарчук проспівав „Заповіт" Т. Шевченка, муз. К. Стеценка. При фортепіяні була Ляриса Чернецька. Доповідь „Візія вільної України в творах Тараса Шевченка" зробила Романна Кулик — учениця ІІ-ої кляси „Рідної Школи". Дуже добре, що молодь продовжує традиції старшого покоління!

Потім розпочалася багата мистецька програма, яку виконали в переважній більшості учні шкіл українознавства. Учні підготовчої 1-ої кляси проспівали українську народну пісню „Ой, єсть в лісі калина", а учні 2–6 кляс — пісні „Поклін тобі, Тарасе" (муз. М. Гайворонського), „Зацвіла в долині" та „Тече вода" (сл. Т. Шевченка, муз. А. Пилипенка). Потім учень 3-ої кляси Василь Рабосюк продеклямував вірш „Українець", а тоді хор учнів 7–11 кляс під дириґентурою Максима Синьогора виконав українську народну пісню „Якби мені черевики" в обробці Є. Козака та при фортепіяні Л. Чернецької.

Під проводом Д. Федорів та А. Завадівської збірну деклямацію „Вшануймо нашого Тараса" на слова Алли Косовської виконали учні школи св. Йосафата Е. Горн, С. Мілян, Д. Грушкевич, З. Кмйотек, З. Клебаник, Х. Ванкевич, Х. Зрінек та О. Кулик.

Учні 3-ої кляси „Рідної Школи" ім. Т. Шевченка при православному соборі св. Володимира в Пармі проспівали пісні „Поклін тобі, Тарасе" та „На високій дуже кручі". А учні ще нижчих кляс виконали пісні „Думи мої" та „Тече вода з-під явора". Учень 5-ої кляси Максим Лаврентович продеклямував „Сон", а учень 3-ої кляси Роман Коваль „Марію"; Олександра Лаврентович, Христина Богуславська та Адам Комінко продеклямували уривки з „І досі сниться", Таня Боднар — уривки зі „Сну", О. Панасюк (3-тя кляса) — „Садок вишневий коло хати" та Евіта Горн (4-та кляса) — „Заповіт".

СУМА (Клівленд–Парма) юнацтво — Ю. Фірманчук, Л. Кмйотек, Д. Лис та Ю. Козій на слова Бориса Грінченка продеклямувало „Шевченкову могилу", а гурт „Суменят" виконав „Вінок Шевченкові". Також „Пласт" дав знати, що він не забуває нашого Великого Кобзаря. Його юнацтво в особах Д. Головатий, С. Масний, О. Махлай, М. Фединський та А. Миронович виконали пісню „Поклін тобі, Тарасе" та вірш — „Слава Кобзареві". Наприкінці хор „Дніпро" гарно проспівав твори Т. Шевченка „Зоре моя вечірняя", „Думи мої, думи", „Світе тихий" та „Садок вишневий коло хати".

Шевченківські роковини було закінчено відспіванням українського національного гимну.

За організацію та влаштування цих незабутніх Шевченківських роковин належиться заслужена подяка Комітетові, до якого належать такі відомі і заслужені особи нашої спільноти, як П. Твардовський, В. Іванчук, А. Завадівська, Д. Федорів, О. Кулик, О. Дячук, Р. Головатий, А. Миронович, О. Мороз та Є. Палка.

Юліян Мовчан

АМЕРИКАНСЬКІ СЛІДЧІ, КОТРІ намагаються знайти причину вибуху та загибелі всіх пасажирів і залоги літака повітряної лінії „Транс Ворлд Ейрлайнс" минулого літа після злету з нюйоркського летовища ім. Дж. Ф. Кеннеді звернулися до Росії за допомогою. Голова Крайової ради транспортової безпеки Джеймс Голл зазначив у понеділок, 24-го березня, що згадані слідчі дивляться на російські фільми, котрі зображують знищення літаків ракетами, щоб бути певними чи не ракета знищила літак, про який мова. Крім того вони також перевіряють філіппінський фільм, де зображено літак, що був знищений вибухом палива.

ЗВЕРНЕННЯ НТШ ТА УВАН ДО УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ В АМЕРИЦІ

Кілька десятків років тому НТШ і УВАН закликали українську діяспору дотримуватись Харківського правопису, затвердженого Всеукраїнською Академією Наук та Науковим Товариством ім. Шевченка у Львові 1929 року. Цей правопис є результатом соборної праці мовознавців з цілої України і він був останнім правописом, укладеним без насильного політичного втручання чужої влади. НТШ та УВАН, свідомі свого завдання берегти тяглість української науки і культури, завжди притримувались цього правопису.

Сьогодні в Україні триває праця над новим правописом. В дискусіях над ним помітними є як спроби привернути українській мові її втрачені природні прикмети, так і намагання закріпити в ній неукраїнські елементи. За останні кілька років преса та інші видання діяспори мали змогу, хоч мінімально, впливати на мову сучасної України, дотримуючись Харківського правопису і пропаґуючи його. Ми закликаємо усіх редакторів і співпрацівників українських видань діяспори і далі триматись цього правопису, поки нові соборні ортографічні норми не будуть остаточно затверджені в Україні.

8-го лютого 1997 р.

Д-р Леонід Рудницький
Голова НТШ в Америці

Д-р Марко Антонович
президент УВАН

Триває...

(Закінчення зі стор. 1)

лила більшістю голосів (49) рішення про особливий порядок ухвалення рішень Верховної Ради Криму: спочатку їх ухвалює Президія, а тоді підписують депутати. Під рішенням про позбавлення депутатських уповноважень сімох представників Антикримінальної коаліції поставили підписи 55 депутатів.

Антикримінальна коаліція на чолі з Володимиром Кличниковим, Сергієм Цековим, Володимиром Заскокою також провела пікетування, а три з них оголосили голодівку з 17-го березня, протестуючи проти "дискримінації депутатів за політичною та національною ознакою". За словами голодуючих, їх переслідують за те, що "вони є росіянами і захищають інтереси росіян". Учасників акції обурює зростання впливу кримсько-татарської фракції в парляменті. Пікетувальників підтримали представники "Русской Общіни Крима" і "Симферопільського клюбу виборців".

В наступні дні Верховна Рада Криму так і не розпочала працю. У зв'язку з різким похолоднінням з'явилися повідомлення в пресі, що в учасників голодівки, які живуть у наметах, обморожено ноги і руки. Прибули авта швидкої лікарської допомоги, забрали їх до лікарні. А намети з площі забрали міліціянти. Після того, як лікарі обстежили голодуючих, В. Ніколаєва та О. Мельникова залишено в лікарні через загострення гіпертонії. За рішенням Антикримінальної коаліції, Ніколаєв голодування припинив, а О. Мельников продовжує голодувати в лікарні. У двох інших учасників голодівки В. Кличникова і В. Заскоки лікарі не виявили особливих відхилень від норми і після обстеження їх повернули на площу перед парляментом автономії. Згодом міліція повернула їм конфісковані намети. Обом пропонували продовжити голодування в лікарні, однак вони домагаються права голодувати в будинку парляменту, куди їх не пропускає охорона.

Ю. Кармазін під час зустрічі з журналістами піддав гострій критиці дії Антикримінальної коаліції, назвавши її "швидше кримінальною коаліцією, аніж антикримінальною". Водночас Кармазін виступає проти розпуску кримського парляменту, оскільки, на його думку, це вимагатиме досить великих державних витрат. Постійний представник Президента України в Криму Василь Кисельов також вважає припинення уповноважень сімох депутатів незаконним. За його словами, з деструктивними діями треба боротися згідно з чинним законом. Він вважає, що уповноваження депутатів може припинити суд, або в крайньому випадку Верховна Рада України.

Голова Верховної Ради автономії Анатолій Гриценко зустрівся в Києві з головою парляменту Олександром Морозом і просив не допустити розпуску кримського парляменту. Приїзд Гриценка в Київ зумовлений заявою голови Адміністрації Президента Євгена Кушнарьова, що Верховна Рада Криму вчинила достатньо незаконних дій, отже є всі підстави для її розпуску.

Передбачається, що Кабінет Міністрів України найближчим часом подасть на розгляд українського парляменту законопроєкти про Верховну Раду Автономної Республіки Крим та про Раду Міністрів автономії.

З волі Всевишнього 15-го березня 1997 р. відійшла від нас на 72-му році життя по неуспішній операції на серце наша дорога СЕСТРА, БРАТОВА і ТЕТА

бл. п.

ОЛЬГА ВОЙТИНА

ПОХОРОН відбувся 17-го березня 1997 р. з катедри св. Йосафата, Parma, OH.

У глибокому смутку:

брати — о. ХРИСТОФОР ВОЙТИНА, ЧСВВ
— ІЛЬКО ВОЙТИНА з дружиною д-р ДАРІЄЮ з роду ДУБАС та родиною
сестра — НАТАЛІЯ з мужем СТЕФАНОМ АПОСТОЛЮКОМ та родиною

Тлінні останки спочивають на цвинтарі свв. Петра і Павла, Parma, OH.

Щиросердечно дякуємо всім приятелям та жертводавцям за співчуття, молитви та пожертви на добродійні цілі.

ГРОМАДСЬКІ ІМПРЕЗИ

Редакційні вістки про громадські імпрези будуть поміщені у „Свободі" тільки після появи платних оголошень у щоденнику або „Українському Тижневику".

Редакція „Свободи"

ЗМІНА АДРЕСИ

В справі зміни адреси непотрібно телефонувати, а тільки прислати нову адресу до:

Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

- ❑ „Свобода"
- ❑ „The Ukrainian Weekly"

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

Журнал „Наш Спорт" в конгресовій бібліотеці

1-го березня до редакції журналу „Наш Спорт" наспів лист-подяка від Конгресової Бібліотеки у Вашінгтоні, підписаний Богданом Ясінським. В цьому листі, між іншим, написано: „Вашу посилку 'Наш Спорт' ми одержали. Я, в імені Бібліотеки Конгресу, складаю Вам щире дякую. По закатальогуванні, Ваш дбайливо видаваний журнал стане джерелом розшуків до історії спорту не тільки в Америці, але і на нашій Батьківщині. Ви протягом десятиліть вели муравлину працю, якою ніхто не займався. Зміст, його художнє оформлення та ілюстрації доповнюють вартість цього непересічного журналу в Америці і світі. Вам, Шановна Редакціє, належиться спеціяльна подяка".

При цій нагоді адміністрація журналу пригадує зацікавленим читачам, які ще не набули останнього, Олімпійського, числа журналу, що ще є можливість його набути, висилаючи замовлення з оплатою в сумі 5 дол. на адресу: Ukraninian Sitch „Our Sport" 680 Sanford Ave., Newark, N. J. 07106. Значне число примірників журналу „Наш Спорт" доставлено до Києва, Донецька, Кіровограду і Львова в Україні.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Футболісти УСВТ „Ч. Січ" першунами футбольного турніру

В суботу, 15-го березня ц.р., в спортових залях університету Ратгерс в Ню Бранзвик відбувся футбольний турнір, що його організувала „Футбольна Гарден Стейт Ліга". В звітовому турнірі змагалися усі 10 клюбів, які на початку грали круговою системою в двох рівнорядних підгрупах, по закінченні яких лідери зустрілися у фіналі.

Першу зустріч „Ч. Січ" закінчила ремісом з клюбом „Равей Юнайтед" 1:1. Єдиного голя для „січовиків" здобув юний Головінський з подачі Борецького. В других змаганнях „Ч. Січ" перемогла клюб „Тім-8" вислідом 3:0. Переможні голі здобули Борецький — 2 і Сергіїв. В третій зустрічі з клюбом „Савтенс" „Ч. Січ" знову виграла 3:0 і таким чином закваліфікувалася до фіналу. Переможні голі в цій грі здобули Лопез, Головінський і Борецький. Фінальні змагання пройшли в швидкому темпі, в яких на початку „Ч. Січ" вела 1:0, голем Лопеза, але в ході дальшої гри грецькі футболісти здобули ведення 2:1. В другій половині „січовики" перейняли ініціятиву, завдяки якій Лопез, Лейн-Вацлавський і Стефан Рондос, здобули чергові голі і перемогу вислідом 4:2. Склад „Ч. Січі" в цьому турнірі: Соколяк, Науменко, Палівода, Борецький, Лопез, Головінський, Рондас, Лейн-Вацлавський, Сергіїв і Понсій.

З виступів відбиванкових дружин „Ч. Січі"

В суботу, 8-го березня ц.р., в Нассо на Лонг Айленді відбувся черговий офіційний відбиванковий турнір ЮСВБА чоловічих дружин, в якому українців репрезентувала дружина „Ч. Січі". Продовж дня „січовики" відбули чотири змагання, в яких здобули такі висліди: „Ч. Січ" — Інтермікс ВК — 15:7, 15:6, „Ч. Січ„ — Норт Шор ВК — 14:16, 12:15, „Ч. Січ" — Парк Словп Ейсес — 45:5, „Ч Січ" — Пристон ВК — 15:10. В четвертьфіналі „січовики" подолали Америкен Тирнерс — 15:13, 15:12. Втретє за порядком нашим відбиванкарям не пощастило в півфіналі, в якому вони програли вислідом — 12:15, 10:15 проти клюбу Біг Вілс. Склад „Ч. Січі" в цьому турнірі: А. Гладкий, М. Завадівський, П. Гунчак, Б. Томко, Є. Грицик і Р. ДеОлівера.

В неділю, 9-го березня, в спортових залях середньої школи в Бронксі, Н.Й., пройшли ігри жіночих дружин, які змагалися в трьох підгрупах по чотири. Цим разом нашим змагункам не повезло і вони, вигравши тільки два сети з дев'яти можливих, опинилися на останньому місці своєї підгрупи і тим самим не дійшли до кінцевих розгривок. Склад жіночої дружини в цьому турнірі був такий: А. Томко, З. Завадівська, Л. Рудакевич, Х. Кош, Л. Микитин, Д. Пенцак.

ВІСТКИ з УКРАЇНИ

С. Бубка готується на Олімпіяду в Сіднею

Сергій Бубка з Донецького, що досі встановив 33 світових рекордів в скоку з жердкою, плянує ще раз взяти участь в черговій Олімпіяді, що відбудеться в 2000 році в Сіднеї, Австралія.

33-річний С. Бубка має на своєму конті різнородні осяги і вже згадані рекорди, але, якщо йдеться про Олімпіяди, то за виїмком Сеульської в Південній Кореї, де він в 1988 році здобув золоту медалю, Сергієві не везло. В 1984 році він був приготований до виступу в Лос Анджелесі, але тоді імперія зарядила бойкот і Сергій не міг бути учасником Олімпіяди. В 1992 році Бубка несподівано був елімінований в кваліфікаційних скоках. І врешті в 1998 році в Атланті, де Бубка дуже бажав здобути медалю для незалежної України, але через контузію ноги не міг брати участь у змаганнях.

„Кожний олімпійський рік є дуже важким для мене", — сказав недавно журналістам Бубка. „Це, мабуть, доля. Можливо, я в якийсь спосіб образив Бога". Бубка заперечив згадку одного з журналістів, про свій відхід з активного спорту. „Я чуюся досить добре і готуюся до світового чемпіонату, що відбудеться літом цього року в Атенах, Греція. Моя контузія вже не турбує мене. Хочу бути активним в цьому спорті до 2000 року. Я людина акції, не слів. Але дуже хочу осягнути висоту 6.20 м." Контузію ноги Бубка лікував у Фінляндії, куди ще їздить раз в місяць на перевірки.

Нові осяги українських легкоатлеток

На початку березня ц.р. в Парижі відбулися фінальні змагання в легкій атлетиці в закритій залі. Згідно з вислідами, Віта Павлиш здобула золоту медалю чемпіонки світу в метанні кулею 65-7 1/2 м.

Інга Бабакова, бронзова медалістка Олімпіяди в Атланті, тримає форму і цим разом здобула срібну медалю в скоку у висоту — 6-6 1/4 м. Інша українка О. Говорова, зайняла сьоме місце в трискоку — 46-4 1/4 м.

Чоловіча збірна України в кошиківці у фіналах Европи

Після 17-місячних елімінаційних ігор за вхід до фінальної рунди, що пройде влітку ц.р. в Барсельоні, Еспанія, репрезентація України успішно завершила перемогою із збірною Болгарії вислідом 76:60. Завдяки цьому успіхові, Україна зайняла чолову позицію в своїй підгрупі і цим самим закваліфікувалася до фінальної групи 16 найсильніших в Европі, що в часі від 24-го червня до 6-го липня ц.р. відбудуть ігри за золоту, срібну і бронзову медалі Европи. В цих змаганнях візьмуть участь збірні: Югославії, Еспанії, Греції, Боснії, Ізраїля, Росії, Латвії, Німеччини, Італії, Словенії, України, Хорватії, Туреччини, Франції, Литви, Польщі.

У складі збірної України в змаганнях з Болгарією виступали: Харченко, Мурзін, Яйло, Савченко, Окунський, Пудзирей, Молчанов, Рубченко, Холопов, Базилевський. Після цих змагань тренер збірної України Хромаєв відзначив, що сьогодні в його дружині є 16-17 кошиківкарів високої кляси, які претендують на барсельонський старт. Робляться старання, щоб до складу теж включити двох кошиківкарів, які тепер виступають в професійних клюбах Америки — Олександра Волкова і заавансованого молодого Віталія Потапенка, який виступає в відомому клюбі Клівленд „Кавалірс".

Подав
О. Твардовський

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВЕРОНІКА ТУРКО член УНС Відд. 63-го Т-ва „Січ" у Форд Сиrі, Па. померла 28-го жовтня 1996 року на 72-му році життя. Нар. у Форд Сиrі, Па. Членом УНС стала 1971 року. Залишила у смутку дочку Нуслет МкКоллун і сина Джеймса. Похорон відбувся 31-го жовтня 1996 року на цвинтарі Святої Тройці в Форд Сиrі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Турко, секр.

ЙОСИФ ВАСИЛИШИН член УНС Відд. 217-го Т-ва ім. св. Йосафата в Рочестері, Н.Й. помер 10-го жовтня 1996 року на 82-му році життя. Нар. 1-го грудня 1913 року. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Лінду Бартолоню, внучку Сузен Марі Чейн і внука Тад Джозеф Бартоломію. Похорон відбувся 15-го жовтня 1996 року на цвинтарі Святого Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Оксана Маркус, секр.

АННА П. НАТИШАК ЧЛЕН УНС Відд. 230-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Янґставні, Огайо померла 21-го жовтня 1996 року на 78-му році життя. Нар. 1-го січня 1918 року в Янґставні, Огайо. Членом УНС стала 1941 року. Залишила у смутку мужа Волтера, синів Волтера мол. і Григорія, шестеро внуків і одного правнука.
Похорон відбувся в Roberson Crematory in Port Charlotte, Florida.

Вічна Їй Пам'ять!

Аннабелла Боровицька, секр.

АНДРІЙ РЕЗНУК член УНС Відділу 349-го Т-ва ім. Тараса Шевченка в Менвіл, Н.Дж. помер на 77-му році життя. Нар. 2-го грудня 1919 року в Бавнд Бруку, Н.Дж. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку дружину Ізабелу, сестру Галину, маму Марію, ближчу і дальшу родину в ЗСА. Похорон відбувся 19-го грудня 1996 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Захарко, секр.

МИКОЛА СКРИПКА член УНС Відд. 285-го Т-ва ім. Митр. В. Липківського в Рочестері, Н.Й. помер 11-го січня 1997 року на 60-му році життя. Нар. 1960 року в Лубні, Полтавська обл., Україна. Членом УНС став 1973 року. Залишив у смутку дружину Надію, чотирьох синів, брата Володимира, ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 15-го січня 1997 року на цвинтарі Рівер Сайд, Рочестер, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

А. Скібіцький, секр.

АННА МІТРІ член УНС Відд. 13-го Т-ва ім. св. Миколая у Вотервліт, Н.Й. померла 11-го серпня 1996 року на 74-му році життя. Нар. 1921 року в Трой, Н.Й. Членом УНС стала 1958 року. Залишила у смутку чоловіка Ромео. Похорон відбувся 14-го серпня 1996 року на цвинтарі св. Миколая в Трой, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Павло Шевчук, секр.

СОФІЯ МАКСИМЮК член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн. померла 1-го грудня 1996 р. на 71-му році життя. Нар. 1925 р. в селі Корупна, Запорізька обл., Украна. Членом УНС стала 1949 р. Залишила у смутку мужа Василя, синів Ореста і Романа, внуків Михайла, Христину, Стефанію й Емілію та дальшу родину на Україні. Похорон вдбувся 4-го грудня 1996 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Стратфорді, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!

Тарас Слевінський, секр.

ЕВА ЛУКАС член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн. померла 13-го липня 1996 року на 73-му році життя. Нар. 1923 року в Скрентоні, Па. Членом УНС стала 1940 року. Залишила у смутку дочок Люсіл А. Додіс і Ейлін М. Камполі. Похорон відбувся 17-го липня 1996 року на State Veteran Cemetery in Middletavn, Ct.

Вічна Їй Пам'ять!

Тарас Сливінський, секр.

РОЗАЛІЯ КУЗЕВИЧ член УНС Відд. 83-го Т-ва ім. Івана Франка у Філядельфії, Па. померла 30-го березня 1996 року на 73-му році життя. Нар. 1922 року в Коросні біля Сянока, Україна. Членом УНС стала 1967 року. Залишила у смутку дочку Марію Махник з синами Олександром і Едвардом та дочками Дженет і Андрейкою, синів Миколу, невістку Олю з дітьми Миколою і Наталкою.

Вічна Їй Пам'ять!

Стефан Гавриш, секр.

ІВАН ШАРВАРКО член УНС Відд. 7-го в МекАду, Па. помер 20-го грудня 1996 року на 76-му році життя. Нар. 18-го березня 1920 року в Гейзлетон, Па. Членом УНС став 1937 року. Залишив у смутку дітей Мері Ґрейс Джоен Менґіні й Івана Шрварко. Похорон відбувся 23-го грудня 1996 року на цвинтарі св. Михаїла в Гейзелтоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

о. ЕМІЛІЯН НАКОНЕЧНИЙ член УНС Відд. 123-го в Скрентоні, Па. помер 4-го січня 1997 року на 80-му році життя. Нар. 23-го серпня 1916 року в селі Перекопана, Перемишль, Україна. Членом УНС став 1973 року. Похорон відбувся 8-го січня 1997 року на цвинтарі Ґрендв'ю в Джанставні, Па

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ДОРА ДИКИЙ член УНС Відд. 432-го в Торонто, Онт. Канада померла 12-го травня 1996 року на 78-му році життя. Нар. 14-го березня 1918 року в Косові, Україна. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку дочок Ольгу Сіґвідсон і Гелен Кілборн, четверо внуків, три сестри і двох братів в Україні.. Похорон відбувся на цвинтарі Всіх Святих в Вінніпеґу, Манітоба, Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар